

MD – 2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, nr.198

Tel.: 022 24-36-41

Nr. 06/2-2268 din „23” 05 2016

La nr.03 - 09/574 din 25 aprilie 2016

Ministerul Culturii

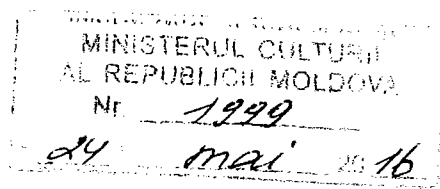
Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului legii muzeelor.

Anexă potrivit textului:

- 1) Raportul de expertiză anticorupție - 4 (patru) file;
- 2) Anexa la raportul de expertiză anticorupție – 5 (cinci) file.

Director adjunct

Cristina ȚARNĂ

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE asupra nivelului coruptibilității proiectului legii muzeelor

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. **Autor al inițiativei legislative** este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Culturii, ceea ce corespunde art.73 din Constituție și art.47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. **Categoria actului legislativ** propus este lege ordinară, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.art.6-11 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27 decembrie 2001.

c. **Scopul promovării proiectului.** Proiectul este elaborat în contextul executării propunerii de politică publică de modernizare și eficientizare a activității muzeelor, menționată în Strategia de dezvoltare a culturii „Cultura 2020”, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.271 din 09 aprilie 2014.

Prin proiect se propune expunerea în redacție nouă a Legii muzeelor nr.1596 din 27 decembrie 2002.

✓ d. **Suficiența argumentării.** Considerăm că argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea promovării proiectului. Autorul a specificat condițiile care au determinat elaborarea acestuia, principalele prevederi și locul actului în sistemul legislației în vigoare. Promovarea proiectului este binevenită și necesară.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul public național.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului promovează interesul statului în ceea ce privește consolidarea și dezvoltarea domeniului muzeal.

Promovarea intereselor menționate supra sunt în beneficiul interesului public.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

Proiectul supus expertizei nu reglementează expres domeniul anticorupție, motiv din care compatibilitatea acestuia cu standardele internaționale anticorupție nu este evaluată. Totodată, date fiind obiecțiile expuse în prezentul raport cu privire la neîntrunirea rigorilor de expertiză anticorupție, considerăm proiectul insuficient compatibil cu standardele naționale anticorupție.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Potrivit prevederilor Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, după inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică va plasa, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare, anunțul referitor la inițierea elaborării deciziei care trebuie să conțină: argumentarea necesității de a adopta decizia, termenul-limită, locul și modalitatea în care părțile interesate pot prezenta sau expedia recomandări, datele de contact ale persoanelor responsabile de recepționarea și examinarea recomandărilor (numele și prenumele, numărul de telefon, adresa electronică).

La momentul efectuării expertizei anticorupție proiectul este plasat pe portalul guvernamental particip.gov.md.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigue

Ca obiecție generală

Potrivit art.19 lit.e) al Legii nr.780 din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, la elaborarea proiectului de act legislativ *terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia.*

În proiect autorul utilizează concomitent diferiți termeni pentru același fenomen. Astfel, la art.13 din proiect este utilizată noțiunea „înființare” a muzeelor în sensul de creare a acestora. La art.14 din proiect este întrebuințată noțiunea de „formare” a instituției muzeale.

Art.15 din proiect dispune că decizia de înființare a instituției muzeale se emite: a) prin Hotărâre de Guvern, ordinul Ministrului Culturii, a altor autorități centrale și instituții publice, în cazul instituțiilor muzeale, finanțate de la bugetul de stat;

b) prin ordinul autorității publice locale de nivelul I și II, în cazul instituțiilor muzeale, finanțate din bugetul local.

Totodată, art.5 din proiect în alin.(6) stabilește că statutul de muzeu național se instituie prin Hotărârea Guvernului la propunerea Ministerului Culturii, iar statutul de muzeu raionale, locale și instituționale se instituie prin ordinul Ministrului Culturii la propunerea Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.

În contextul celor de mai sus, consemnăm că utilizarea termenilor diferiți („instituire”, „înființare” și „formare”) va crea dificultăți la aplicarea în practică a dispozițiilor proiectului în ceea ce privește existența procedurilor diferite de constituire a muzeelor. Prin urmare, este necesară utilizarea unui singur termen care va asigura înțelegerea corectă a procedurii menționate supra.

Recomandarea: Propunem autorului redactarea normelor proiectului în contextul obiecției de mai sus.

La pct.22 alin.(2) din proiect

„Conducerea muzeelor este asigurată de către directorul general (în cazul muzeelor naționale) sau director (în cazul muzeelor regionale, locale sau sectoriale) numiți în bază de concurs a proiectelor manageriale de către autoritatea în a cărei subordine se află muzeele respective.”

În contextul normei de la art.19 lit.e) al Legii nr.780/2001 conform căreia la elaborarea proiectului de act legislativ se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia, menționăm că spre deosebire de art.5 alin.(6) din proiect, care clasifică muzeele constituite prin ordinul Ministrului Culturii ca fiind raionale, locale și instituționale, pct.22 alin.(2) din proiect între paranteze acordă aceluiași muzeu o clasificare diferită, și anume – regionale, locale sau sectoriale.

Utilizarea termenilor diferiți în proiect va duce în eroare persoanele interesate și va crea confuzii la aplicarea în practică a dispozițiilor acestuia.

Suplimentar, consemnăm că noțiunea de „muzee sectoriale” este utilizată de autor și în alin.(5) al aceluiași articol.

Recomandarea: Propunem autorului redactarea normelor proiectului prin prisma utilizării unui singur termen pentru același fenomen.

2. Conflicte ale normelor de drept

La pct.15 din proiect

„Decizia de înființare a instituției muzeale se emite:

- a) prin Hotărâre de Guvern, ordinul Ministrului Culturii, a altor autorități centrale și instituții publice, în cazul instituțiilor muzeale, finanțate de la bugetul de stat,
- b) prin ordinul Autorității Publice Locale de nivelul I și II, în cazul instituțiilor muzeale, finanțate din bugetul local;”

Proiectul conține prevederi contradictorii în ceea ce privește autoritățile competente să emită decizii de înființare a instituțiilor muzeale.

Pe de o parte, art.15 din proiect dispune că *decizia de înființare a instituției muzeale se emite: a) prin Hotărâre de Guvern, ordinul Ministrului Culturii, a altor autorități centrale și instituții publice, în cazul instituțiilor muzeale, finanțate de la bugetul de stat;*

b) prin ordinul autorității publice locale de nivelul I și II, în cazul instituțiilor muzeale, finanțate din bugetul local. Pe de altă parte, art.5 alin.(6) din proiect prevede că *statutul de muzeu raionale, locale și instituționale se instituie prin ordinul Ministrului Culturii la propunerea Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.*

Luând în considerare că muzeele regionale și/sau locale pot fi finanțate și de la bugetul de stat, existența prevederilor contradictorii în proiect va avea ca efect apariția conflictelor între autoritățile publice locale de nivelul I și II și Ministerul Culturii în legătură cu dreptul de a emite ordine privind constituirea muzeelor raionale și locale.

Recomandarea: Propunem autorului redactarea prevederilor enunțate mai sus prin prisma excluderii dublării competenței de emitere a ordinelor privind constituirea muzeelor raionale și locale între autoritățile publice locale de nivelul I și II și Ministerul Culturii.

La pct.21 alin.(3) din proiect

„Prețurile și tarifele pentru serviciile oferite de muzeele de drept public sunt stabilite de instituțiile muzeale și aprobate prin act administrativ de autoritatea în a cărei subordine se află.”

Potrivit art.43 alin.(2) al Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25 iulie 2014 *nomenclatorul lucrărilor și serviciilor contra plată efectuate și/sau prestate de către autoritățile/instituțiile bugetare și mărimea tarifelor la servicii se stabilesc de către Guvern sau, după caz, de către autoritățile administrației publice locale, în funcție de bugetul de la care se finanțează autoritatea/instituția bugetară.*

În acest context, acordarea dreptului instituțiilor muzeale de a stabili prețurile și tarifele pentru serviciile oferite de muzeele de drept public vine în contradicție cu prevederile legislației naționale din domeniul finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale.

Recomandarea: *Propunem autorului substituirea sintagmei „instituțiile muzeale și aprobate prin act administrativ de autoritatea în a cărei subordine se află” de la pct.21 alin.(3) din proiect cu sintagma „către Guvern sau, după caz, de către autoritățile administrației publice locale, în funcție de bugetul de la care se finanțează”.*

La art.27 alin.(8) lit.k) din proiect

„Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor are următoarele atribuții: ... k) emite avize de acreditare sau revocare a acreditării muzeelor;”

În contextul art.19 lit.e) al Legii nr.780/2001, potrivit căreia la elaborarea proiectului de act legislativ *terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia*, menționăm că norma de la art.27 alin.(8) lit.k) din proiect prevede că avizele de acreditare sau revocare a acreditării muzeelor sunt emise de Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor, iar alin.(3) de la art.18 din proiect dispune că acreditarea muzeelor din Republica Moldova este de competența Ministerului Culturii în baza deciziei Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.

Existența prevederilor contradictorii în proiect denotă existența unor acte diferite ale Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor și va avea drept efect apariția situațiilor confuze la aplicarea în practică a normelor acestuia.

Recomandarea: *Propunem autorului redactarea dispozițiilor de la art.27 alin.(8) lit.k) și art.18 alin.(3) din proiect în contextul uniformizării terminologiei utilizate.*

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

La art.6 alin.(3) din proiect

„... Elaborarea și confecționarea tuturor tipurilor de produse cu utilizarea imaginilor pieselor și colecțiilor muzeale, edificiilor muzeelor, obiectelor amplasate pe teritoriul muzeelor, precum și utilizarea denumirilor și simbolurilor muzeelor se realizează doar cu acordul administrației muzeelor, în conformitate cu legislația în vigoare.”

Referindu-se la necesitatea acordului administrației muzeelor în cazul utilizării imaginilor pieselor și colecțiilor muzeale, edificiilor muzeelor, obiectelor amplasate pe teritoriul muzeelor, denumirilor și simbolurilor muzeelor, autorul face trimitere generală la legislația națională în vigoare. Aceasta însă este eronată, deoarece careva prevederi în sensul acordului administrației muzeelor în cazurile specificate mai sus lipsesc în actele normative în vigoare.

Recomandarea: *În lipsa reglementărilor exprese în legislație privind necesitatea acordului administrației muzeelor pentru utilizarea imaginilor pieselor și colecțiilor muzeale, edificiilor muzeelor etc., considerăm oportună excluderea din proiect a sintagmei „în conformitate cu legislația în vigoare” de la art.6 alin.(3).*

La art.8 alin.(1) lit.h) din proiect

„h) transmiterea în gestiune a bunurilor culturale de la organele vamale și cele de drept, în conformitate cu legislația în vigoare.”

Ca și în cazul obiecției de mai sus, autorul face trimitere generală la legislația în vigoare în ceea ce privește transmiterea în gestiunea muzeelor publice a bunurilor culturale de către organele vamale și cele de ocrotire a normelor drept, obținute în rezultatul activității acestora. Lipsa în legislație a prevederilor care reglementează procedura transmiterii bunurilor culturale în gestiunea muzeelor publice din partea organelor vamale și celor de ocrotire a normelor drept acordă normei de la art.8 alin.(1) lit.h) din proiect un caracter pur declarativ. Luând în considerare alin.(2) al art.30 din proiect, potrivit căruia *în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi Guvernul va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege*, în cazul inexistenței dispozițiilor care să prevadă procedura propriu-zisă de transmitere a bunurilor culturale menționată supra, apreciem ca fiind oportună renunțarea la trimiterea cu caracter general la legislația în vigoare și, în scopul asigurării implementării prevederilor proiectului, respectiva procedură urmează a fi elaborată și aprobată prin hotărâre de Guvern.

Recomandarea: Propunem autorului substituirea trimiterii generale de la art.8 alin.(1) lit.h) din proiect cu specificarea domeniului care conține norme privind transmiterea bunurilor culturale de către organele vamale și cele de ocrotire a normelor de drept în gestiunea muzeelor publice.

În cazul lipsei unor asemenea prevederi, recomandăm excluderea din proiect a sintagmei „în conformitate cu legislația în vigoare” de la art.8 alin.(1) lit.h).

4. Discreții excesive ale autorităților publice

La pct.18 alin.(4) din proiect

„Acreditarea instituțiilor muzeale se desfășoară la fiecare 4 ani conform procedurii stabilite de Regulamentul de acreditare a muzeelor din Republica Moldova.”

Deși la alin.(4) de la art.18 din proiect se menționează că *acreditarea instituțiilor muzeale se desfășoară la fiecare 4 ani conform procedurii stabilite de Regulamentul de acreditare a muzeelor din Republica Moldova*, din prevederile articolului prenotat nu poate fi dedusă entitatea competentă să aprobe regulamentul respectiv.

În cazul în care aprobarea Regulamentului de acreditare a muzeelor din Republica Moldova va fi o prioritate a Ministerului Culturii, luând în considerare că acreditarea muzeelor ține de competența ministerului (art.18 alin.(3) din proiect), va avea loc o cumulare a competențelor de elaborare, control a aplicării prevederilor regulamentului și sancționare de către minister a nerespectării acestora. Situația respectivă constituie discreție excesivă pentru minister.

Recomandarea: Considerăm oportună menționarea expresă la art.18 alin.(4) din proiect că Regulamentul de acreditare a muzeelor din Republica Moldova va fi aprobat de către Guvern.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

La pct.20 alin.(3) din proiect

„Deposedarea muzeelor de edificii, indiferent de motivare și scop, obligă autoritatea

corespunzătoare să pună la dispoziția muzeelor în cauză edificii/spații care asigură condiții adecvate și să suporte cheltuielile necesare pentru reamplasarea colecțiilor muzeale.”

Considerăm că în cazul muzeelor private obligarea fondatorilor de a pune la dispoziția muzeelor edificii/spații necesare pentru a le asigura activitatea, în cazul deposedării acestora de edificii, constituie o cerință excesivă. Pot exista situații în care fondatorul persoană juridică/fizică nu mai există ca rezultat al reorganizării sau lichidării/decesului, sau nu dispune de surse financiare suficiente pentru asigurarea muzeului pe care l-a constituit cu un nou edificiu/spațiu pentru activitatea acestuia. În acest context, suntem de părere că sancționarea fondatorului muzeului privat este inoportună și, prin urmare, urmează a fi făcută o excepție de la obligația stabilită la pct.20 alin.(3) din proiect pentru fondatorul respectiv.

Recomandarea: Propunem autorului redactarea pct.20 alin.(3) din proiect în contextul stabilirii exprese a excepției pentru fondatorii muzeelor private de la obligația asigurării muzeelor constituite cu noi edificii/spații pentru activitate în cazul deposedării acestora de edificiile în care activează.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Ca obiecție generală

Autorul nu face o delimitare clară între muzeele cu statut național și cele cu statut raional și local.

Articolul 6 alin.(1) din proiect stabilește că patrimoniul muzeal poate face obiectul dreptului de proprietate publică a statului și a unităților administrativ-teritoriale sau, după caz, al dreptului de proprietate privată. Totodată, în proiect nu există delimitarea în ceea ce privește:

- patrimoniul muzeal care face parte din domeniul dreptului de proprietate al unităților administrativ-teritoriale (art.6 alin.(2) din proiect);
- formarea colecțiilor muzeale aflate în proprietatea unităților administrativ-teritoriale (art.8 alin.(1) din proiect);
- condițiile de completare a colecțiilor muzeale aflate în proprietatea unităților administrativ-teritoriale (art.9 din proiect).

Lipsa în proiect a reglementărilor care să prevadă aspectele enumerate mai sus lasă neacoperită, din punct de vedere legislativ, activitatea instituțiilor muzeale cu statut raional și local, ceea ce poate duce la blocarea activității acestora.

Recomandarea: Propunem autorului completarea proiectului cu noi prevederi care să stabilească aspectele enunțate în obiecția de mai sus privind activitatea instituțiilor muzeale cu statut raional și local.

La pct.22 alin.(3) din proiect

„Regulamentul organizării concursului pentru ocuparea funcției de director al instituției muzeale de drept public din subordinea Ministerului Culturii este aprobat prin actul administrativ al acestei autorități.”

Deși pct.22 alin.(3) din proiect prevede că Regulamentul organizării concursului pentru ocuparea funcției de director al instituției muzeale de drept public din subordinea Ministerului Culturii este aprobat prin actul administrativ al ministerului, din proiect nu poate fi dedus în baza cărui act va fi organizat concursul proiectelor manageriale pentru ocuparea funcției de director general și director pentru muzeele raionale, locale și instituționale. În cazul în care regulamentele care vor reglementa organizarea concursului prenotat urmează a fi aprobate prin actele autorităților publice locale, întreprinderilor/instituțiilor etc. (în cazul muzeelor instituționale) sau fondatorilor (în cazul muzeelor private), acest lucru necesită a fi menționat

expres în proiect.

Lipsa prevederilor în acest sens va crea situații de incertitudine pentru entitățile enunțate, interpretarea unilaterală de către acestea a prevederilor proiectului și crearea propriilor reguli pentru desfășurarea activității muzeelor din subordine/constituite.

Recomandarea: Propunem autorului completarea proiectului cu noi prevederi care să stabilească modalitatea de alegere a directorilor muzeelor raionale, locale, instituționale și private.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

La art.26 alin.(3) lit.d) din proiect

„Ministerul Culturii, prin direcția sa de specialitate sau prin instituțiile sale subordonate exercită următoarele atribuții: ... d) verifică respectarea condițiilor de acreditare a muzeelor publice, aflate în subordinea autorităților publice centrale și locale;”

Deși norma de la art.26 alin.(3) lit.d) din proiect prevede că Ministerul Culturii verifică respectarea condițiilor de acreditare a muzeelor publice, aflate în subordinea autorităților publice centrale și locale, din proiect nu poate fi dedusă autoritatea competentă să verifice respectarea condițiilor de acreditare a muzeelor private.

Omisiunea menționării autorității competente de a verifica respectarea condițiilor de acreditare a muzeelor private presupune funcționarea celor din urmă fără control din partea statului, adică nu vor fi obligate să respecte condițiile de acreditare sau chiar își vor desfășura activitatea în lipsa acreditării, ceea ce este un nonsens.

~~**Recomandarea: Propunem autorului specificarea expresă în proiect a autorității competente să verifice respectarea condițiilor de acreditare a muzeelor private sau, în cazul în care verificarea acestora ține de competența Ministerului Culturii, urmează a fi exclusă sintagma „publice, aflate în subordinea autorităților publice centrale și locale” de la art.26 alin.(3) lit.d) din proiect.**~~

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

La art.29 alin.(1) din proiect

„Încălcarea dispozițiilor prezentei legi atrage, după caz, răspunderea disciplinară, materială, civilă, contravențională sau penală.”

Articolul 29 alin.(1) din proiect prevede că încălcarea dispozițiilor legii atrage inclusiv răspundere contravențională sau penală, însă atât Codul contravențional, cât și Codul penal nu conțin prevederi în acest sens.

Deși art.30 alin.(2) din proiect stabilește că *în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi Guvernul va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege*, menționăm că lipsa sancțiunilor corespunzătoare în Codul contravențional și Codul penal va face norma de la art.29 din proiect mai mult formală decât practică.

Recomandarea: În scopul asigurării respectării proiectului, propunem autorilor completarea Codului contravențional și Codului penal cu noi prevederi care să stabilească răspunderea pentru nerespectarea dispozițiilor acestuia.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr.977 din 23 august 2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr.62 din 19 aprilie 2013, de către

Vadim Gheorghită
inspector principal, Direcția legislație și expertiză anticorupție
18 mai 2016

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*

**Anexa la raportul de expertiză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului
legii muzeelor**

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	Ca obiecție generală	Utilizarea termenilor diferiți pentru același fenomen sau invers	<p>Potrivit art.19 lit.e) al Legii nr.780 din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, la elaborarea proiectului de act legislativ terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia.</p> <p>În proiect autorul utilizează concomitent diferiți termeni pentru același fenomen. Astfel, la art.13 din proiect este utilizată noțiunea „înființare” a muzeelor în sensul de creare a acestora. La art.14 din proiect este întrebuințată noțiunea de „formare” a instituției muzeale.</p> <p>Art.15 din proiect dispune că decizia de înființare a instituției muzeale se emite: a) prin Hotărâre de Guvern, ordinul Ministrului Culturii, a altor autorități centrale și instituții publice, în cazul instituțiilor muzeale, finanțate de la bugetul de stat;</p> <p>b) prin ordinul autorității publice locale de nivelul I și II, în cazul instituțiilor muzeale, finanțate din bugetul local.</p>	Propunem autorului redactarea normelor proiectului în contextul obiecției de mai sus.

			<p>Totodată, art.5 din proiect în alin.(6) stabilește că statutul de muzeu național se instituie prin Hotărârea Guvernului la propunerea Ministerului Culturii, iar statutul de muzee raionale, locale și instituționale se instituie prin ordinul Ministrului Culturii la propunerea Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.</p> <p>În contextul celor de mai sus, consemnăm că utilizarea termenilor diferiți („instituire”, „înființare” și „formare”) va crea dificultăți la aplicarea în practică a dispozițiilor proiectului în ceea ce privește existența procedurilor diferite de constituire a muzeelor. Prin urmare, este necesară utilizarea unui singur termen care va asigura înțelegerea corectă a procedurii menționate supra.</p>	
2	<p>La pct.22 alin.(2) din proiect „Conducerea muzeelor este asigurată de către directorul general (în cazul muzeelor naționale) sau director (în cazul muzeelor regionale, locale sau sectoriale) numiți în bază de concurs a proiectelor manageriale de către autoritatea în a cărei subordine se află muzeele respective.”</p>	<p>Utilizarea termenilor diferiți pentru același fenomen sau invers</p>	<p>În contextul normei de la art.19 lit.e) al Legii nr.780/2001 conform căreia la elaborarea proiectului de act legislativ se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia, menționăm că spre deosebire de art.5 alin.(6) din proiect, care clasifică muzeele constituite prin ordinul Ministrului Culturii ca fiind raionale, locale și instituționale, pct.22 alin.(2) din proiect între paranteze acordă acelorași muzee o clasificare diferită, și anume – regionale, locale sau sectoriale.</p> <p>Utilizarea termenilor diferiți în proiect va duce în eroare persoanele interesate și va crea confuzii la aplicarea în practică a dispozițiilor acestuia.</p> <p>Suplimentar, consemnăm că noțiunea de „muzee sectoriale” este utilizată de autor și în alin.(5) al aceluiași articol.</p>	<p>Propunem autorului redactarea normelor proiectului prin prisma utilizării unui singur termen pentru același fenomen.</p>

3	<p>La pct.15 din proiect „Decizia de înființare a instituției muzeale se emite: a) prin Hotărâre de Guvern, ordinul Ministrului Culturii, a altor autorități centrale și instituții publice, în cazul instituțiilor muzeale, finanțate de la bugetul de stat, b) prin ordinul Autorității Publice Locale de nivelul I și II, în cazul instituțiilor muzeale, finanțate din bugetul local;”</p>	<p>Prevederi contradictorii în proiect</p>	<p>Proiectul conține prevederi contradictorii în ceea ce privește autoritățile competente să emită decizii de înființare a instituțiilor muzeale.</p> <p>Pe de o parte, art.15 din proiect dispune că decizia de înființare a instituției muzeale se emite:</p> <p>a) prin Hotărâre de Guvern, ordinul Ministrului Culturii, a altor autorități centrale și instituții publice, în cazul instituțiilor muzeale, finanțate de la bugetul de stat;</p> <p>b) prin ordinul autorității publice locale de nivelul I și II, în cazul instituțiilor muzeale, finanțate din bugetul local. Pe de altă parte, art.5 alin.(6) din proiect prevede că statutul de muzee raionale, locale și instituționale se instituie prin ordinul Ministrului Culturii la propunerea Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.</p> <p>Luând în considerare că muzeele regionale și/sau locale pot fi finanțate și de la bugetul de stat, existența prevederilor contradictorii în proiect va avea ca efect apariția conflictelor între autorității publice locale de nivelul I și II și Ministerul Culturii în legătură cu dreptul de a emite ordine privind constituirea muzeelor raionale și locale.</p>	<p>Propunem autorului redactarea prevederilor enunțate mai sus prin prisma excluderii dublării competenței de emiteră a ordinelor privind constituirea muzeelor raionale și locale între autoritățile publice locale de nivelul I și II și Ministerul Culturii.</p>
4	<p>La pct.21 alin.(3) din proiect „Prețurile și tarifele pentru serviciile oferite de muzeele de drept public sunt stabilite de instituțiile muzeale și aprobate prin act administrativ de autoritatea în a cărei subordine se află.”</p>	<p>Prevederi incompatibile cu legislația în vigoare</p>	<p>Potrivit art.43 alin.(2) al Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25 iulie 2014 nomenclatorul lucrărilor și serviciilor contra plată efectuate și/sau prestate de către autoritățile/instituțiile bugetare și mărimea tarifelor la servicii se stabilesc de către Guvern sau, după caz, de către autoritățile administrației publice locale, în funcție de bugetul de la care se finanțează autoritatea/instituția bugetară.</p>	<p>Propunem autorului substituirea sintagmei „instituțiile muzeale și aprobate prin act administrativ de autoritatea în a cărei subordine se află” de la pct.21 alin.(3) din proiect cu sintagma „către</p>

			În acest context, acordarea dreptului instituțiilor muzeale de a stabili prețurile și tarifele pentru serviciile oferite de muzeele de drept public vine în contradicție cu prevederile legislației naționale din domeniul finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale.	Guvern sau, după caz, de către autoritățile administrației publice locale, în funcție de bugetul de la care se finanțează”.
5	La art.27 alin.(8) lit.k) din proiect „Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor are următoarele atribuții: ... k) emite avize de acreditare sau revocare a acreditării muzeelor;”	Prevederi contradictorii în proiect	În contextul art.19 lit.e) al Legii nr.780/2001, potrivit căreia la elaborarea proiectului de act legislativ terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia, menționăm că norma de la art.27 alin.(8) lit.k) din proiect prevede că <u>avizele de acreditare sau revocare a acreditării muzeelor sunt emise de Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor</u> , iar alin.(3) de la art.18 din proiect dispune că acreditarea muzeelor din Republica Moldova este de competența Ministerului Culturii în baza deciziei Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor. Existența prevederilor contradictorii în proiect denotă existența unor acte diferite ale Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor și va avea drept efect apariția situațiilor confuze la aplicarea în practică a normelor acestuia.	Propunem autorului redactarea dispozițiilor de la art.27 alin.(8) lit.k) și art.18 alin.(3) din proiect în contextul uniformizării terminologiei utilizate.
6	La art.6 alin.(3) din proiect „... Elaborarea și confecționarea tuturor tipurilor de produse cu utilizarea imaginilor pieselor și colecțiilor muzeale, edificiilor	Norme de blanchetă	Referindu-se la necesitatea acordului administrației muzeelor în cazul utilizării imaginilor pieselor și colecțiilor muzeale, edificiilor muzeelor, obiectelor amplasate pe teritoriul muzeelor, denumirilor și simbolurilor muzeelor, autorul face	În lipsa reglementărilor exprese în legislație privind necesitatea acordului administrației muzeelor pentru utilizarea

	<p>muzeelor, obiectelor amplasate pe teritoriul muzeelor, precum și utilizarea denumirilor și simbolurilor muzeelor se realizează doar cu acordul administrației muzeelor, în conformitate cu legislația în vigoare.”</p>		<p>trimitere generală la legislația națională în vigoare. Aceasta însă este eronată, deoarece careva prevederi în sensul acordului administrației muzeelor în cazurile specificate mai sus lipsesc în actele normative în vigoare.</p>	<p>imaginilor pieselor și colecțiilor muzeale, edificiilor muzeelor etc., considerăm oportună excluderea din proiect a sintagmei „în conformitate cu legislația în vigoare” de la art.6 alin.(3).</p>
7	<p>La art.8 alin.(1) lit.h) din proiect „h) transmiterea în gestiune a bunurilor culturale de la organele vamale și cele de drept, în conformitate cu legislația în vigoare.”</p>	<p>Norme de blanchetă</p>	<p>Ca și în cazul obiecției de mai sus, autorul face <u>trimitere generală la legislația în vigoare</u> în ceea ce privește transmiterea în gestiunea muzeelor publice a bunurilor culturale de către organele vamale și cele de ocrotire a normelor drept, obținute în rezultatul activității acestora. Lipsa în legislație a prevederilor care reglementează <u>procedura transmiterii bunurilor culturale în gestiunea muzeelor publice</u> din partea organelor vamale și celor de ocrotire a normelor drept acordă normei de la art.8 alin.(1) lit.h) din proiect un caracter pur declarativ. Luînd în considerare alin.(2) al art.30 din proiect, potrivit căruia <u>în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi</u> Guvernul va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege, în cazul inexistenței dispozițiilor care să prevadă procedura propriu-zisă de transmitere a bunurilor culturale menționată supra, apreciem ca fiind oportună renunțarea la trimiterea cu caracter general la legislația în vigoare și, în scopul asigurării implementării prevederilor proiectului, respectiva procedură urmează a fi elaborată și aprobată prin hotărîre de Guvern.</p>	<p>Propunem autorului substituirea trimiterii generale de la art.8 alin.(1) lit.h) din proiect cu specificarea domeniului care conține norme privind transmiterea bunurilor culturale de către organele vamale și cele de ocrotire a normelor de drept în gestiunea muzeelor publice. În cazul lipsei unor asemenea prevederi, recomandăm excluderea din proiect a sintagmei „în conformitate cu legislația în vigoare” de la art.8 alin.(1) lit.h).</p>

8	La pct.18 alin.(4) din proiect „Acreditarea instituțiilor muzeale se desfășoară la fiecare 4 ani conform procedurii stabilite de Regulamentul de acreditare a muzeelor din Republica Moldova.”	Cumularea competențelor de elaborare, control și sancționare	Deși la alin.(4) de la art.18 din proiect se menționează că acreditarea instituțiilor muzeale se desfășoară la fiecare 4 ani conform procedurii stabilite de Regulamentul de acreditare a muzeelor din Republica Moldova, din prevederile articolului prenotat nu poate fi dedusă entitatea competentă să aprobe regulamentul respectiv. În cazul în care aprobarea Regulamentului de acreditare a muzeelor din Republica Moldova va fi o prioritate a Ministerului Culturii, luând în considerare că acreditarea muzeelor ține de competența ministerului (art.18 alin.(3) din proiect), va avea loc o cumulare a competențelor de elaborare, control a aplicării prevederilor regulamentului și sancționare de către minister a nerespectării acestora. Situația respectivă constituie discreție excesivă pentru minister.	Considerăm oportună menționarea expresă la art.18 alin.(4) din proiect că Regulamentul de acreditare a muzeelor din Republica Moldova va fi aprobat de către Guvern.
9	La pct.20 alin.(3) din proiect „Deposedarea muzeelor de edificii, indiferent de motivare și scop, obligă autoritatea corespunzătoare să pună la dispoziția muzeelor în cauză edificii/spații care asigură condiții adecvate și să suporte cheltuielile necesare pentru reamplasarea colecțiilor muzeale.”	Stabilirea condițiilor dificile de realizat	Considerăm că în cazul muzeelor private obligarea fondatorilor de a pune la dispoziția muzeelor edificii/spații necesare pentru a le asigura activitatea, în cazul deposedării acestora de edificii, constituie o cerință excesivă. Pot exista situații în care fondatorul persoană juridică/fizică nu mai există ca rezultat al reorganizării sau lichidării/decesului, sau nu dispune de surse financiare suficiente pentru asigurarea muzeului pe care l-a constituit cu un nou edificiu/spațiu pentru activitatea acestuia. În acest context, suntem de părere că sancționarea fondatorului muzeului privat este inoportună și, prin urmare, urmează a fi făcută o excepție de la obligația stabilită la pct.20 alin.(3) din proiect pentru	Propunem autorului redactarea pct.20 alin.(3) din proiect în contextul stabilirii exprese a excepției pentru fondatorii muzeelor private de la obligația asigurării muzeelor constituite cu noi edificii/spații pentru activitate în cazul deposedării acestora de edificii în care activează.

			fondatorului respectiv.	
10	Ca obiecție generală	Acces limitat la informație	<p>Autorul nu face o delimitare clară între muzeele cu statut național și cele cu statut raional și local.</p> <p>Articolul 6 alin.(1) din proiect stabilește că patrimoniul muzeal poate face obiectul dreptului de proprietate publică a statului și a unităților administrativ-teritoriale sau, după caz, al dreptului de proprietate privată. Totodată, în proiect nu există delimitarea în ceea ce privește:</p> <ul style="list-style-type: none"> - patrimoniul muzeal care face parte din domeniul dreptului de proprietate al unităților administrativ-teritoriale (art.6 alin.(2) din proiect); - formarea colecțiilor muzeale aflate în proprietatea unităților administrativ-teritoriale (art.8 alin.(1) din proiect); - condițiile de completare a colecțiilor muzeale aflate în proprietatea unităților administrativ-teritoriale (art.9 din proiect). <p>Lipsa în proiect a reglementărilor care să prevadă aspectele enumerate mai sus lasă neacoperită, din punct de vedere legislativ, activitatea instituțiilor muzeale cu statut raional și local, ceea ce poate duce la blocarea activității acestora.</p>	Propunem autorului completarea proiectului cu noi prevederi care să stabilească aspectele enunțate în obiecția de mai sus privind activitatea instituțiilor muzeale cu statut raional și local.
11	La pct.22 alin.(3) din proiect „Regulamentul organizării concursului pentru ocuparea funcției de director al instituției muzeale de drept public din subordinea Ministerului Culturii este aprobat prin actul administrativ al acestei autorități.”	Acces limitat la informație	Deși pct.22 alin.(3) din proiect prevede că Regulamentul organizării concursului pentru ocuparea funcției de director al instituției muzeale de drept public din subordinea Ministerului Culturii este aprobat prin actul administrativ al ministerului, din proiect nu poate fi dedus în baza cărui act va fi organizat concursul proiectelor manageriale pentru ocuparea funcției de director general și director pentru muzeele raionale, locale și	Propunem autorului completarea proiectului cu noi prevederi care să stabilească modalitatea de alegere a directorilor muzeelor raionale, locale, instituționale și private.

			<p>instituționale. În cazul în care regulamentele care vor reglementa organizarea concursului prenotat urmează a fi aprobate prin actele autorităților publice locale, întreprinderilor/instituțiilor etc. (în cazul muzeelor instituționale) sau fondatorilor (în cazul muzeelor private), acest lucru necesită a fi menționat expres în proiect.</p> <p>Lipsa prevederilor în acest sens va crea situații de incertitudine pentru entitățile enunțate, interpretarea unilaterală de către acestea a prevederilor proiectului și crearea propriilor reguli pentru desfășurarea activității muzeelor din subordine/constituite.</p>	
12	La art.26 alin.(3) lit.d) din proiect „Ministerul Culturii, prin direcția sa de specialitate sau prin instituțiile sale subordonate exercită următoarele atribuții: ... d) verifică respectarea condițiilor de acreditare a muzeelor publice, aflate în subordinea autorităților publice centrale și locale;”	Lipsa procedurilor clare de control a implementării prevederilor din proiect	<p>Deși norma de la art.26 alin.(3) lit.d) din proiect prevede că Ministerul Culturii verifică respectarea condițiilor de acreditare a muzeelor publice, aflate în subordinea autorităților publice centrale și locale, din proiect nu poate fi dedusă autoritatea competentă să verifice respectarea condițiilor de acreditare a muzeelor private.</p> <p>Omisiunea menționării autorității competente de a verifica respectarea condițiilor de acreditare a muzeelor private presupune funcționarea celor din urmă fără control din partea statului, adică nu vor fi obligate să respecte condițiile de acreditare sau chiar își vor desfășura activitatea în lipsa acreditării, ceea ce este un nonsens.</p>	Propunem autorului specificarea expresă în proiect a autorității competente să verifice respectarea condițiilor de acreditare a muzeelor private sau, în cazul în care verificarea acestora ține de competența Ministerului Culturii, urmează a fi exclusă sintagma „publice, aflate în subordinea autorităților publice centrale și locale” de la art.26 alin.(3) lit.d) din proiect.
13	La art.29 alin.(1) din proiect „Încălcarea dispozițiilor prezentei legi atrage, după	Lipsa sancțiunilor clare și proporționale pentru încălcarea prevederilor	Articolul 29 alin.(1) din proiect prevede că încălcarea dispozițiilor legii atrage inclusiv răspundere contravențională sau penală, însă atât	În scopul asigurării respectării proiectului, propunem autorilor

<p>caz, răspunderea disciplinară, materială, civilă, contravențională sau penală.”</p>	<p>proiectului</p>	<p>Codul contravențional, cît și Codul penal nu conțin prevederi în acest sens. Deși art.30 alin.(2) din proiect stabilește că în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi Guvernul va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege, menționăm că lipsa sancțiunilor corespunzătoare în Codul contravențional și Codul penal va face norma de la art.29 din proiect mai mult formală decît practică.</p>	<p>completarea Codului contravențional și Codului penal cu noi prevederi care să stabilească răspunderea pentru nerespectarea dispozițiilor acestuia.</p>
--	--------------------	--	---